

V Bruselu dne 29.4.2016
SWD(2016) 143 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu SMĚRNICE RADY,

kteřou se provádí dohoda týkající se provádění úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu z roku 2007 uzavřená Všeobecnou konfederací zemědělských družstev v Evropské unii (COGECA), Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) a Sdružením vnitrostátních organizací rybářských podniků (EUROPÊCHE) dne 21. května 2012, ve znění změn ze dne 8. května 2013

{ COM(2016) 235 final }
{ SWD(2016) 144 final }

Souhrnný přehled

Přiměřené posouzení dopadů k dohodě sociálních partnerů EU týkající se provádění úmluvy MOP o práci v odvětví rybolovu z roku 2007.

A. Potřeba jednat

Proč? Jaký problém je třeba řešit?

Úmluva Mezinárodní organizace práce (dále jen „MOP“) o práci v odvětví rybolovu (dále jen „úmluva č. 188“) byla přijata v roce 2007 s cílem doplnit a aktualizovat mezinárodní normy o pracovních podmínkách pro toto odvětví. Ve stejném roce Komise zahájila první fázi konzultace se sociálními partnery EU podle článku 154 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) a vyzvala sociální partnery EU, aby „posoudili možnosti společné iniciativy na podporu používání ustanovení nové úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu z roku 2007 v rámci EU“. Dne 8. května 2013 uzavřely Evropská federace pracovníků v dopravě (ETF), Sdružení vnitrostátních organizací rybářských podniků (Europêche) a Všeobecná konfederace zemědělských družstev v EU (COGECA) dohodu a dne 10. května 2013 požádaly Komisi, aby ji provedla v právních předpisech EU (prostřednictvím směrnice). V uvedené dohodě chtěli sociální partneři EU sloučit ustanovení obsažená v *acquis* EU a v úmluvě MOP č. 188.

Hlavní zjištěné problémy se týkají toho, že rizika a závažnost nehod při práci a nemocí z povolání jsou vysoká a jejich četnost je výrazně vyšší než v jiných hospodářských odvětvích. Následkem je nepřítomnost v práci a předčasné opouštění odvětví, což s sebou nese vyšší náklady pro zaměstnavatele a systémy sociálního zabezpečení. Hlavními faktory jsou: 1. Faktory týkající se práce: Nehody jsou často způsobeny únavou z dlouhé pracovní doby, nedostatečnou bezpečností a ochranou zdraví nebo nevyhovujícími pracovními podmínkami. 2. Pomalá ratifikace: Stávající mezinárodní smlouvy týkající se bezpečnosti na palubách plavidel dosud nevstoupily v platnost kvůli pomalé ratifikaci. Francie je jediným členským státem EU, který úmluvu č. 188 ratifikoval. 3. Roztříštěnost: Právní předpisy EU v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, stanovující pravidla použitelná na všechny pracovníky, poskytují roztříštěný rámec, který ne zcela vyhovuje zvláštním pracovním podmínkám v daném odvětví. Pro záležitosti, na které se nevztahuje *acquis* EU, zavedly členské státy EU velmi odlišné vnitrostátní normy.

Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout?

Obecný cíl: Zlepšit pracovní a životní podmínky rybářů pracujících na plavidlech plujících pod vlajkou některého členského státu EU. Specifické cíle: 1) zlepšit bezpečnost a ochranu zdraví při práci rybářů v rámci EU; a 2) stanovit konsolidovaný právní rámec vyhovující pracovním podmínkám v odvětví mořského rybolovu.

Jakou přidanou hodnotu mají opatření na úrovni EU?

Opatření by stanovila konsolidovaný právní rámec EU pro odvětví mořského rybolovu, který je sladěn s mezinárodními normami a zahrnuje prvky, jež dosud nejsou na úrovni EU upraveny, jako lékařské osvědčení pro rybáře nebo právo na lékařskou péči na palubě plavidla. Vychází ze stávajících mezinárodních norem a norem EU při uplatňování smluv EU. Rámcem EU by byly pro odvětví mořského rybolovu ve všech členských státech EU vytvořeny rovné podmínky. Dohoda pomůže urychlit ratifikaci mezinárodních smluv a rovněž posílí vedoucí postavení EU ve vztahu k zemím mimo EU a k mezinárodním organizacím s cílem zlepšit soulad s mezinárodními opatřeními, kromě jiného v otázkách dodržování lidských práv a ochrany a řízení mořských živých zdrojů.

B. Řešení

Jaké legislativní a nelegislativní politické varianty byly zvažovány? Je některá varianta upřednostňována? Proč?

Komise může žádost smluvních stran o legislativní provedení dohody pouze schválit nebo zamítnout. Znění dohody nemůže změnit. Z toho důvodu byl analyzován jen jeden politický přístup (tj. opatření definovaná v dohodě), jenž byl srovnán se základním scénářem (tj. variantou žádných dalších opatření na úrovni EU). Po srovnání těchto variant lze vyvodit závěr, že dohoda splňuje stanovené cíle při celkově přiměřených nákladech a že vhodným nástrojem pro provedení dohody je směrnice.

Kdo podporuje kterou variantu?

Dohodu uzavřeli sociální partneři EU v odvětví mořského rybolovu.

- Evropská federace pracovníků v dopravě (ETF): zastupuje pracovníky v odvětví mořského rybolovu a má členy v 11 členských státech (BE, BG, DE, DK, ES, FR, IT, NL, PL, PT a UK).
- Europêche: sdružuje zaměstnance v odvětví, jak v drobném, tak i v průmyslovém rybolovu v 11 členských státech (BE, DE, DK, ES, FR, EL, IT, NL, PL, SE a UK) a ve dvou dalších členských státech se statutem pozorovatele (LV a LT).
- COGECA: zastupuje všeobecné a konkrétní zájmy evropských družstev činných v zemědělství, lesnictví, rybolovu a zemědělsko-potravinářské oblasti se členstvím v 11 vnitrostátních organizacích (CY, DE, EE, ES, FR, EL, IE, IT, MT, NL a SI).

V mořském rybolovu je zastoupeno celkem 16 členských států. Kromě toho je 8 členských států (ES, IT, PT, EL,

FR, NL, PL a UK), jež z hlediska celkové zaměstnanosti tvoří 84 % odvětví a v přepočtu na plný pracovní úvazek 87 % odvětví, zastoupeno ve výboru EU pro sociální dialog. Z toho důvodu lze uzavřít, že sociální partneři, kteří dohodu podepsali, jsou pro dané odvětví reprezentativní, a mohou proto Komisi oprávněně žádat o legislativní provedení dohody v souladu s článkem 155 SFEU. Pro úmluvu MOP č. 188 hlasovaly při jejím přijetí v roce 2007 všechny členské státy EU. Francie je jediným členským státem EU, který ji ratifikoval. Jen málo členských států EU (UK, NL, EE a DK) se k ratifikaci úmluvy připravuje.

C. Dopady upřednostňované varianty

Má upřednostňovaná varianta výhody? Pokud ano, v čem její hlavní výhody spočívají?

Dohoda zlepšit životní a pracovní podmínky v odvětví mořského rybolovu, pokud jde o pracovní dobu, minimální věk, lékařské osvědčení, posuzování rizik a lékařskou péči na palubě plavidla. Vytvoří také pro odvětví rovné podmínky tím, že stanoví minimální normy platné v celé EU. K hlavním výhodám skupiny zúčastněných stran patří:

- Pro **zaměstnavatele** sníží dohoda četnost nehod při práci, pracovních úrazů a nemocí z povolání a s tím spojené náklady na úhradu škody, ztrátu produkce a fluktuaci pracovníků. Odhaduje se, že snížení počtu nemocí z povolání přinese zaměstnavatelům roční přínos ve výši 200 000 EUR. Snížený výskyt nehod na pracovišti by zaměstnavatelům ušetřil více než 400 000 EUR. Z analýzy vyplývá, že snížení počtu pracovních nehod a nemocí z povolání by mělo trvalý charakter a během období pěti let by se předešlo 200 až 2 000 pracovním nehodám a 300 až 1 300 případům nemocí z povolání, přičemž celkový přínos pro zaměstnavatele by byl v rozmezí 0,2 a 1,6 milionu EUR v případech nemocí z povolání a v rozmezí 0,4 a 3,8 milionu EUR v případech nehod.
- Pro **pracovníky** se díky dohodě sníží riziko nehod či nemocí z povolání, a tudíž se zmenší riziko ztráty výdělečné schopnosti, což umožní jejich delší setrvání v daném odvětví a zvýší atraktivitu odvětví pro mladé a kvalifikované pracovníky.
- **Vnitrostátní orgány** díky dohodě sníží náklady na dávky sociálního zabezpečení a zdravotní péči. Přínos pro vnitrostátní orgány bude přetrvávat i po uplynutí analyzovaného pětiletého období, přičemž celkový přínos v souvislosti s úsporami nemocničních nákladů se odhaduje na částku mezi 0,2 a 1,5 milionu EUR během období pěti let.

Jsou s upřednostňovanou variantou spojeny náklady? Pokud ano, jaké jsou ty hlavní?

Obecně se nepředpokládá významné navýšení nákladů v důsledku provedení dohody. Vzniknou některé jednorázové náklady (tj. náklady související s provedením dohody ve vnitrostátních právních předpisech) a některé náklady se budou opakovat (tj. náklady spojené s lékařským osvědčením, které se bude muset pravidelně obnovovat, náklady na repatriaci atd.). Náklady jsou pro jednotlivé členské státy odlišné v závislosti na tom, v jaké míře jejich vnitrostátní právní předpisy již odpovídají ustanovením dohody.

Francie je jediným členským státem EU, který ratifikoval úmluvu. Některé členské státy (BE, DE, DK, EE, EL, FI, HR, LT, LV, NL, a PL) dodržují většinu ustanovení dohody, a proto budou jejich náklady nízké. Španělsko, Portugalsko, Itálie a Spojené království budou muset změnit některé aspekty svých právních předpisů (tj. lékařské osvědčení, právo na repatriaci). Nicméně v případě členských států, které budou muset své vnitrostátní právní předpisy změnit, zůstávají náklady na pracovníka nebo na podnik celkově úměrné cíli, jehož má být dosaženo. Náklady na repatriaci se odhadují na 10 000 EUR na repatriaci, což výsledně činí 0,1 milionu EUR za rok. Náklady na lékařské osvědčení se odhadují celkově na 0,5 milionu EUR za rok.

Jaký bude dopad na podniky, včetně malých a středních podniků a mikropodniků?

Takřka 90 % podniků v tomto odvětví tvoří mikropodniky pouze s jedním plavidlem. Ačkoli nejsou k dispozici dostatečné údaje, lze předpokládat, že významným podílem se jedná o plavidla provozovaná svými vlastníky (na něž se ustanovení dohody nevztahují) nebo plavidla provozovaná velitelem s jednou nebo dvěma dalšími osobami samostatně výdělečně činnými či zaměstnanci na palubě.

Dopad na malé podniky bude omezený pro ty z nich, kde pracují zaměstnanci nebo kde pracují osoby samostatně výdělečně činné společně se zaměstnanci. Vzhledem k tomu, že celkový kvantitativní i kvalitativní dopad dohody na podniky má omezený význam (ačkoli dopad na malé a střední podniky je nevyhnutelně větší), není pravděpodobné, že dohoda povede ke snížení jejich konkurenceschopnosti. Kromě toho dává dohoda členským státům možnost provést ji pro určité kategorie rybářů nebo plavidel postupně během období pěti let.

Očekává se velký dopad na národní rozpočty a vnitrostátní správní orgány?

Pro vnitrostátní orgány povede snížení četnosti nehod při práci, nemocí z povolání a pracovních úrazů ke snížení nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní péči. Kromě úspor nákladů na hospitalizace (viz výše) lze obtížně vyčíslit výši úspor souvisejících s lékařskou péčí v případě nehod při práci, pracovních úrazů a nemocí z povolání.

Očekávají se nějaké jiné významné dopady?

Vzhledem k tomu, že celkový kvantitativní dopad dohody na podniky má omezený význam, nepředpokládá se dopad na spotřebitele ohledně cen ryb. Neočekává se ani efekt přesunu, tj. změny statusu zaměstnance na status osoby samostatně výdělečně činné.

D. Návazná opatření

Kdy bude tato politika přezkoumána?

Evropská komise bude po konzultaci sociálních partnerů na evropské úrovni monitorovat provádění směrnice provádějící dohodu. Směrnici provádějící dohodu vyhodnotí Evropská komise pět let po jejím vstupu v platnost.